

REVISTA ISRAELITA

Apare la 1 și la 15 ale fie-cărei luni

BCU Cluj / Central University Library Cluj

SUMARUL

Articole de fond : „L'Indépendance Roumaine“ și Evreii ; Din mărturisirile ziarului „L'Etoile Roumaine“ ; Respunsul comitetului din Botoșani la o serisoare ; Expulsatul Fior ; O cestiune importantă ; Arestări ilegale.—Cronica internă : Diverse știri și fapte.—Cearta între antisemiți.—Cronica Externă : America ; Rusia.—Știința, literatura și bibliografia : Binefacera israelită la Paris de Maxime Fu Camp.—Anunțuri.

BUCUREȘTI

Redacțiunea și Administrațiunea

STRADA MIRCEA-VODA 12

CU UN SUPLIMENT CALENDARISTIC

PRETUL ABONAMENTELOR

Pentru un an 14 lei }
Pentru 6 luni 7,50 } Pentru toată țara

PENTRU STRAINATATE :

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Pe an: 20 franci
Pe 6 luni: 10 franci

Prețul unui număr : 1 leu

ANUNCIURI 50 bani linia

REVISTA ISRAELITA

„L'Indépendance Roumaine“ și Evreii.

«*Revista Israelită*» nu este o revistă de polemică. Scopul ei a fost și va fi în tot-d'a-una acela de a relata și discuta într'un mod obiectiv toate întâmplările relative la cauza Israelită, ferindu-se cu scrupulositate de polemică iritantă.

Pentru acest motiv nu relevăm insultele, calomniile, neadevărurile ce zilnic se debitează în contra noastră în presa română, ci ne mărginim numai a discuta, cum am zis mai sus, într'un mod obiectiv și fără a ne depărta un moment măcar de la regulile buneî cuviințe, una sau alta din măsurile crude și jicnitoare ce se ia în contra noastră, sau a combata, — în acelaș mod, — una sau alta, din invinovățiile sau din insinuațiunile la adresa noastră. Aceasta din urmă iarăși o facem numai atunci când găsim că putem sta de vorbă cu autorul fără a ne înjosi.

Ne face plăcere a recunoaște că «*L'Indépendance Roumaine*», fără a fi amica Israeliților, fără a nutri pentru ei simțiminte bine-voitoare, de mult timp deja a făcut o excepțiune laudabilă în mijlocul gazetelor române întru cât se atinge de chestiunile privitoare la Israeliți. Fie că limba în care este redactată acest jurnal nu se pretează prin firea și spiritul ei la limbajul de care se servă ziarele ro-

mâne când e vorba de Israeliți, fie că redactorii lui nu împărtășesc întocmai opiniunile confrăților lor, faptul este că «*l'Indépendance*» nu s'a înscris nici o dată printre mâncătorii de Evrei *à tout prix*, și or de câte ori a luat cuvântul în cestiuni relative la Israeliți a știut să ție măsura și să discute destul de obiectiv.

De acea am fost foarte surprinși când în numărul din 21 Aug. (2 Sept.) a. c. am dat peste articolul de fond, intitulat «*Străinii în România*» care respiră de la un capăt până la altul o ostilitate din cele mai pasionate în contra Israeliților.

Ceia ce e mai surprinzător este că «Independența» 'și găsește ocazia de a se agăța de Evrei tocmai *à propos* de legea pentru încurajarea industriei, la a căreia întocmire a presidat antisemitismul cel mai vedit și cel mai nefalsificat, precum este cazul cu toate legile făcute sub actualii noștri guvernanți.

«Independența» însă, de o dată mai catolică decât Papa, găsește că din această lege vor profita numai Evreii.

«Independența» a format o listă de fabrici cari sunt parte proprietatea unor Israeliți și parte exploatate de Israeliți în tovărășie cu Români.

Ce însemnează această listă și ce valoare are?

Nici una! Da, sunt 10, 20, 30 etc., fabrici cari aparțin la Israeliți! Ei și? Dar cât de mare este numărul acestora ai căror proprietari sunt Români sau străini creștini? Și-au dat d-lor osteneala să facă o statistică mai mult sau mai puțin esactă de toate stabilimentele din țară și să compare numărul de industrii cari sunt în mâini creștine cu acela al fabricilor Israeliților? Nu! și cu toate astea numai așa ar avea dreptul să afirme ceva.

A spune: «morile cele mari din Botoșani sunt ale d-lui Zoller» și a crede a fi demonstrat cu aceasta că industria măcinatului făinei este în mâinile Evreilor, este o curată copilărie; căci toată lumea știe că sunt sute și miî de mori pe toată suprafața țerei cari aparțin aproape exclusiv numai la români și creștini.

Dacă ar fi deschis măcar numai *Anuarul* d-lui Damé,—și trebuie să 'l aibe la «Independența» căci este opera redactorului său *en chef*,—ar fi văzut numai pentru Bucu-

rești câți-va din marii morari români : Assan, Marinescu-Bragadir, și alții, și ar mai fi văzut încă pentru fiecare din industriile enumerate în lista lor, că Israeliții nu formează decât o mică minoritate din numărul total al fabricanților indigeni.

«D-nu L. Predinger este unul din cei mai mari exportatori de spirt. . . ! citim în *Independența*.

În acelaș *anuar* găsim că printre toți fabricanții de spirt din București nu există decât un singur Israelit, și încă acela foarte obscur și de sigur neînsemnat,—neînsemnat mai cu seamă pe lângă un Eftimiu, Bragadir, A. Popovici, etc. etc.

Dar fiind-că Predinger din Brăila este un mare (?) exportator de spirt... fabricațiunea spirtului este în mâna Israeliților. Adăogăm, în parentesă, că ne pare bine că acest Israelit, mare fabricant de spirt, este *exportator*; cel puțin despre el nu se poate spune că otrăvește pe țărani cu spirt falsificat, căci el îl exportează.

Mai mult încă! «d-nu S. Goldenthal *a fost* proprietarul fabricii de chibrituri din Iași.»

Aici „mai bine «*Independența*» tăcea și filosoafă rămânea“. Căci e curat ridicol ca să 'mî dovedești că industria *este* în mâna Israeliților prin aceea că X **a fost** fabricant de cutare sau cutare lucru ! Lupul din fabula lui Esop, căutând cu ori-ce chip un pretext pentru a putea sfășia mielul, și el 'și aduse aminte că tată-său 'l insultase *odată* !

Tot așa în dosul d-lui Cerkez *a fost* d-nu Ad. Stern, în dosul d-lui Alcaz *a fost* d-nu Hirsch, în dosul d-lui Mandrea *a fost* d-nu Léon !

Lasă că d-nii Stern și Leon sunt *cetățeni Români*, ce crimă au comis că au făcut afaceri în tovărășie cu români creștini ? Că au pus capitalurile și munca lor pentru a crea industria în țară, cari poate că fără ei nu se năștea ? Ei, dar sunt, deși Români ce e drept, însă nu de religia creștină ; aci e nodul, aci e buba !

De altminteri chiar »*Independența*» recunoaște «că e natural ca Evreii să creeze industria, căci goniți de la usură, isgoniți din sate, Evreul se vedea silit să se așeară să părăsi țara, să se așeară să întrebuița activitatea și capitalu-

«rile sale în altă direcțiune, și fiind că deținea deja aproape tot comerțul a început a se ocupa de industrii...»

Va să zică recunoaște că goniți și respinși de la cele alte ramuri de activitate, era *natural* ca Evreii să se ocupe cu industria. Dar dacă este astfel, dacă sunteți just și echitabil, atunci aprobați sau cel puțin scuzați pe Evreii cari se ocupă de industrie, și nu tabărați pe ei pentru faptul că au făcut ceva de care singuri conveniți că e *natural*.

Și apoi nu legea pentru încurajarea industriei al cărui vrăjmaș este «Independența», a dat naștere la acele stabilimente industriale cari sunt ale Israeliților; toate sunt anterioare legii menționate, cele mai multe există de mulți ani și restul s'a fondat după intrarea în vigoare a tarifului autonom față cu produsele austriace.

Legislatorii noștri s'au îngrijit în deajuns ca noua lege protectoară a industriei să depărteze mai curând pe Evreii decât să'i atragă, ori să'i încurajeze la întreprinderi industriale. Ajunge să relevăm numai restricțiunea cuprinsă în *art. 3* al zisei legi după care, pentru a putea dobândi terenurile necesare pentru industria se cere întrunirea condițiilor cerute de Constituțiune pentru a dobândi proprietăți rurale. Aci e vorba ce e drept numai de terenuri ce s'ar cere gratis de la Stat, dar Evreii nu numai că nu pot dobândi atari terenuri, dar nici nu le pot cumpăra căci n'au dreptul de a poseda bunuri rurale.

«*Independența*» după ce găsește foarte *natural* ca Evreii să se ocupe cu comerțul și industria pentru că sunt goniți din sate, ceva mai departe constată cu amărăciune că numărul Israeliților de prin orașe a crescut.

Ce perspicacitate! Adică unde credeți D-v că ar putea să se stabilească Evreii goniți din sate și cari de o cam dată n'au emigrat încă, dacă nu prin orașe?

Unde însă articolul «*Independenței*» este sublim, este acolo unde spune că cu or-ce liniă nouă de drum de fer care să crează, un nou câmp de activitate se deschide spiritului mercantil al Israeliților și adaogă: »așa „pentru a cita numai un exemplu, îndată ce linia Câm-
«pu-lung a început să funcționeze, un Israelit a pus în
»exploatare o carieră în distr. Muscel. *Această piatră e-*

„xista de secolî, ea se găsea pe proprietatea uuî Român, «dar nimeni, până acum nu s'a gândit ca să profite de ea.»

Sărmana piatră ! De secolî dormia liniştită în cariera, şi putea să doarmă aşa până la sfârşitul lumei, fără ca să se gândească vre-un creştin credincios ca să profite de ea, şi iată că o liniă de cale ferată se deschide, şi imediat un neruşinat eretic de ovrei îndrăzneşte a o exploata ! Ce profanaţiune şi ce obrăznicie !

Este inutil să insistăm. Se vede cât colo că autorului articolului i a scăpat aci o mare naivitate ; dar nu face nimic, căci nu e unicul, mai are tovarăşi.

Ei, lăsaţi pentru D-zeu, Camerilor şi Guvernului grija de a veghia ca Evreii să nu acapareze şi industria precum au acaparat şi comerciul şi altele ; credeţi d-lor de la „*Independența*»,—or-cât de vrăşmaşi ai Guvernului aţi fi,—că în chestiunea Israelitilor, cel mai înflăcărat antisemit nu putea să-şi dorească un alt guvern mai bun de cât acesta : puteţi să-l combateţi or-unde şi or-cum vroii, dar pe tărâmul acesta—nici de cum !

Dacă aţi fi d-v. la putere aţi fi aruncat mii de copii Israeliti pe drumuri, ne mai primindu-i în şcoli şi lăsându-i prin urmare ca să crească ca nişte sêlbaticî ? Aţi fi încurajat într'un mod atât de făţiş şi quasi-oficial congrese şi conferinţe antisemitice, şi prin urmare şi consecinţele fatale ale lor, adică bătăile—ca acele de acum câte-va zile din Cismegiü—?

De sigur că nu !

Ei bine, atunci combateţi Guvernul, discutaţi legea industriei din or-ce punct de privire, precum aţi făcut'o cu multă autoritate şi ştiinţă în multe articole, dar nu din punctul de vedere al Israelitilor. Nu vă temeţi, nimic bun nu ese pentru Evreii din tot ce se întreprinde, se votează, şi se promulgă, de partidul de la putere.

La urma urmelor de ce nu i-ar lăsa pe străinii să creze industriei ? Guvernului nu-i rămâne oare două resurse mari pentru repararea răului : 1) acea a monopolurilor : de ce pe lângă atâtea monopoluri în favoarea Statului nu s'ar crea şi acela pentru fabricarea zahărului, al sobelor, umbrelor, al spirtului, al vacsului, etc. etc. ? şi 2) acea a expulsărilor !..

Iste.

Din mărturisirile ziarului „L'Etoile Roumaine“

Ziarul «Telegraful» a publicat nu de mult un articol privitor la legea pentru încurajarea industriei naționale. Ziarul «*Neue Freie Presse*» interpretându-l ajunge la concluzia că «toate avantajele ce promite guvernul român (în noua lege pentru încurajarea industriei) sunt fără valoare, fiind-că Constituția română refuză ori și ce drept străinilor, și că antreprenorul străin va rămânea tot-deauna la bunul plac al indigenilor.»

«*L'Etoile Roumaine*» ziar guvernamental, răspunzând ziarului vienez, iea în apărare pe «*Telegraful*» «organul oficios al guvernului»—cum se exprimă «*Neue Freie Presse*»,—și publică între altele următoarele mărturisiri importante prin cari spune curat, că toate se fac *numai și numai în contra Evreilor*. Iată cum se exprimă «*L'Etoile Roumaine*»: BCU Cluj / Central University Library Cluj

„Această concluziune mai întâi nici nu reesă din articolul «Telegrafului»; acesta avea numai în vedere năvălirea în țară a unui element străin, *în special a Evreilor*; dar el a insistat tot-deauna asupra cârciumarilor, care din lipsă de regulamente administrative și comunale, sunt la noi în mare parte Evreii; el a spus apoi datoriile pe care țăranul le contractează la cârciumă, ce-i aduc ruina și-l deposedează (!) de pământul care prin mijloace contrare lege, trece în mânele cârciumarului *Evreii*; el se plânge în fine că chiar proprietățile mari sunt stăpânite acum în un mod fraudulos și anti-constituțional *de același element străin*.”

„Nu erau deci de cât *Evreii din țară pe care-i viza articolul din „Telegraful“*: **lor** le aplica *confratele nostru calificățiunea de străini*. Fără a subscrie toate ideile espuse în articolul în chestiune, trebuie cu toate acestea să constatăm că Evreii de pe la țară nu sunt îndestul de interesați ca să-și dea cine-va osteneala să-i apere; în toate cazurile, *nu trebuie să se pue în aceeași linie cu dășii pe alți străini cari vin sa-și vor veni în România cu scop de a exercita o industrie*. Pentru unii ziariști vienezî a apăra elementul *evreesc* cu ori și ce preț pare a fi o datorie (și de ce nu?—Red) sacră de prima ordine. Din partene însă nu credem că aceasta ar cons-

titui alfa și omega ori cărei cestiuni economice și sociale ; din contră găsim că trebuie să se despărți această cestiune specială a Evreilor din România de cestiunea generală a drepturilor străinilor în țara noastră cum și de astă-l-altă cestiune specială a industriilor străine la noi. Aceste sunt cestiuni cu totul deosebite, cari n'au între dănsese nici un raport și nu mai pasiunea (!) singură este în stare de a le confunda.

Intr'un al treilea articol « *L'Etoile Roumaine* » urmează între altele ast-fel :

« Scopul legii era de a ușura stabilirea la noi a industriilor străine intru cât ele sunt compatibile cu legea noastră fundamentală. *Neue Freie Presse* induce (!) prin urmare în eroare pe cetitorii săi căutând a-i face să creadă că noi avem să facem « războiul străinilor ». Din contră, legea noastră tinde de a-i încuraja să și stabilească la noi industriile lor.

„Pentru acest sfârșit, legea noastră asigură stabilimentelor industriale avantaje foarte mari, fără a deosebi dacă proprietarii fabricelor ar fi Români ori străini, (afară de Evreii,—Red.) și pentru a se convinge cine-va de adevăr, n'are de cât să citească legea și regulamentul. . . . .

Răspunsul Comitetului din Botoșani

La o corespondență publicată în „Archives Israelites“ din Paris.

Primum din partea *Comitetului* Israelit instituit pentru ajutoarea incendițiilor din Botoșani, copia refutării ce a adresat'o redacțiunei ziarului parisian « *Archives Israélites* », relativă la o corespondență din Botoșani, în care d. Dr. M. Beck era acuzat că ar fi procedat cu parțialitate distribuind ofranda d-lui baron de Hirsch,—și pe care o facem cunoscută cetitorilor noștri :

Botoșani, (st. n.) 4 Septembre 1887,

Stimabile Domn Redactor,

În interesul adevărului vă rugăm să bine-voiți a publica următoarele rânduri, spre a rectifica câte-va fapte ce au fost denaturate de către unul din corespondenții d-voastră.

Instimabilul d-v. ziar No. 33 de la 18 August a.e. un domn I. W. din Botoșani, vë comunică niște date privitoare la activitatea diferitelor comitete, ce s'au format aci spre a veni în ajutorul incendițiilor noștri, și cari sunt departe de a fi adevărate. Nu știm dacă provin aceste neexactități din intențiune rea, ori din informațiuni gresite, ori-cum ar fi însă, asemenea exagerări și neadevăruri trebuesc a fi rectificate.

Înainte de toate nu e exact că comitetul guvernului a primit deja ofrande în sumă de un milion și jumătate. Deși ziarele oficioase și oficiale nu au publicat încă suma totală a banilor strinși până acum, totuși credem că nu ne depărtăm de adevăr evaluând ofrandele de până acum la suma de aproape 500.000 lei. Sunt unele cercuri în localitate ce au interes de a exagera sumele adunate, și corespondentul d-v. publicând asemenea date, pare a fi instrumentul acestor cercuri.

Tot atât de neexactă e o altă comunicare a corespondentului d-v. după care cele trei comitete instituite aci, adică cel al francmasonilor, cel israelit, și cel al opozițiunii, ar fi strins și împărțit 30.000 lei. Toate aceste comitete împreună n'au adunat până azi a treia parte din această sumă. 1) Afară de lucruri pentru hrană și îmbrăcăminte, ce s'au dat de comitetul opozițiunii la 72 de familii, iar de cel al francmasonilor la 50 de familii, banii în numerar nu s'au împărțit. Numai comitetul israelit a împărțit din sumele adunate până acum 5809 l. n., și aceasta cu ocaziunea împărțirii ofrandei d-lui Baron de Hirsch, spre a o complecta și de a o ilustra mai mult.

Unde vorbește corespondentul d-v. de ofranda baronului de Hirsch avansează date false ce par a fi inspirate de *rea-voință* în contra persoanei d-lui Dr. M. Beck. Înainte de toate observăm, că Dr. M. Beck a împărțit ofranda baronului de Hirsch în unire cu noi, și suntem gata a lua asupra-ne tocmai ca și d-lui, răspunderea pentru modul împărțirii.

Adevărat este că această ofrandă a fost împărțită fără deosebire de confesie, un lucru ce se înțelege de sine; dar o calomniă e susținerea că creștinii au fost favorizați în paguba Evreilor. Am înțelege să ni se facă reproșe că am procedat parțial cu creștinii, căci din nefericire a rare-ori am reușit să-i multumim pe deplin pe aceștia, dar nici aceasta nu e adevărat. Am ajutat pe toți

1) Aci e o greșeală, căci mai la vale se zice că comitetul Israelit a primit numai de la Dr. Lazarus din Berlin 10.000 franci.

incendiati de o potrivă fără a ne preocupa de confesiunea lor, fiind seama la fie-care numai de mărimea pagubei suferite, de starea sa materială și socială.

Subsemnatul *Comitet* a împărțit până în momentul de față peste tot 61,304 l. n., în cari se coprinde și ofranda baronului de Hirsch, dându-se ajutoare la 774 persoane. Din numita sumă au fost ajutorati 79 creștini cu 5175 fr. Nu voim să arătăm prin aceasta că am făcut creștinilor nedreptate, ei numai fiind-că dânsii constituie o parte neînsemnată din incendiați. Nu e posibil ca să nu se găsească oameni nemulțumiți, împartindu-se de o dată o sumă așa de mare, și corespondentul d-v. comite o greșeală făcându-se instrumentul acestor nemulțumiri. Activitatea desinteresată și obositoare a d-lui Dr. M. Beck și a comitetului, merită a fi apreciată mai just.

Nu voim să ne ocupăm de toate neexactitățile ce le conține corespondenta în cestiu, ne mărginim numai a declara că corespondentul d-v. avansează exagerări și chiar știri născocite de dânsul.

Neexact mai este că *Dr. Lazarus* a trimis 10,000 franci (nu mărci!) către comitetul guvernului. Am comunicat deja la mai multe ziare că ofranda d-lui dr. Lazarus a fost trimisă direct nouă. Și *Comunitatea Israelită din Lipsca* ne a trimis o ofranda însemnată.

Nu voim a intra în detalieri; ținem de a observa ca împrejurările politice ne împiedică a refuta susținerile ziarului *Vocea Botoșanilor* la care face aluziune corespondentul d-v.

Vă mulțumim, domnule Redactor pentru ospitalitatea ce acordați acestor rânduri și vă rugăm a primi încredințarea distinsei noastre considerațiuni.

Expulsatul Fior

Acum doi ani de zile, guvernul român a expulzat din țară pe mai mulți Israelitiți pământeni, născuți și crescuți în țară, între cari și pe d-nu *I. H. Fior*, tânăr onest și având o conduită ireproșabilă. A fost însă isgonit din țară, pentru că... așa a crezut de cuviință să facă guvernul actual.

D. Fior a fost între cei dintâi cari au solicitat drepturile politice și civile dela Camerele române, căci chiar în timpul re-

vizuirei Constituțiunei—la 29 Septembre 1879—a adresat o petițiune în acest sens. Că d. Fior a fost și este un tânăr care își iubește țara și poporul în mijlocul căruia s'a născut și crescut, ne-o probează cuvintele *patriotice* în care a fost scrisă petițiunea d-sale No. 9387 și înregistrată la 19 Octombree 1879 la Ministerul justiției sub No. 19410, în dosarul No. 1467.

Iată copia după petițiunea d-lui I. H. Fior :

Domnule Președinte,

Sub-scrisul având adânce convicțiuni că voi putea fi și eu un membru folositor al națiunei Române, cu care mă simt asimilat în toate dorințele și aspirațiunile mele, citez a veni înaintea ei cu umila rugăciune a mă primi și pe mine în sânul său.

Nu cunosc o altă patrie de cât România, n'am legături de cât cu acest nobil și măriminos popor român alătura cu care doresc a lucra pentru binele comun.

Cu profund respect mă înfățișez înaintea acestei înalte Adunări, represintanta națiunei române, cu care mă simt solidar și cu care voi să cooperez pentru viitorul țerei.

Fiți siguri că voi primi acordarea cererei mele cu adâncă bucurie și recunoștința, și că mă voi grăbi a vă proba că sunt demn de buna-voința d-voastră, apărând interesele țerei cu toate puterile mele.

Priimiți, d-le Președinte, asigurarea considerațiunei mele.

(semn.) *I. H. Fior.*

E de prisos de a spune că și petițiunea d-sale n'a dobândit vre-o soluțiune, dar, ca resplata sentimentelor sale patriotice a fost isgonit din țară; d-sa ne-având însă ce căuta într'o țară pe care n'o cunoaște, s'a reintors la căminul familiei sale, în speranța că 'și va legitima pozițiunea juridică înaintea justiției. Că d-sa a căzut într'o amară decepțiune nu mai încapă îndoială.

În adevăr trib. din Dorohoi l'a condamnat la 15 zile închisoare și la reexpulsare; în contra sentinței trib. d-nu Fior a făcut apel, și onor. Curtea de apel i-a fixat un termen de 30 de zile până la judecarea apelului. Apelul său a fost respins.

Afacerea dar va veni înaintea Curței de Casație.

O CESTIUNE IMPORTANTA 1)

Ziarul *Unirea* de azi relevă o cestiune de care ne-am ocupat deja în două rânduri și care într'adevăr este de o importanță foarte mare atât din punctul de vedere politic cât și din cel militar; însă numitul ziar o tratează foarte superficial și numai din punctul de vedere politic, ceea ce ne face să revenim dezvoltând opiniunea noastră mai pe larg.

Iată cum începe *Unirea*:

«Avem în țară la noi o mulțime de oameni, cari trăesc într'o poziție excepțională. Se bucură de o potrivă cu noi, români și supuși români, de toată protecția legilor, au foarte multe din drepturile ce avem și n'au aceleași sarcine pe cari le avem noi. Acești favorizați sunt supuși streini, și una din sarcinele pe cari ei nu le au de îndeplinit este serviciul militar. Până acum toți supuși streini erau scutiți de a face miliția, nu erau nici măcar puși pe listele de recrutare pentru simplul motiv că erau supuși streini, cu toate că de aminteri mare deosebire între noi românii și între aceșii favorizați nu era. Cu toți ne bucurăm de o potrivă de ocrotirea legilor întru ce privește persoana și averea; cu toți avem cam aceleași drepturi.»

«Intr'adevăr, singura deosebire e că, noi avem drepturi politice în România și supușii streini, nu.»

«Dar această lipsă de drepturi politice pentru supuși streini, lipsă foarte firească, nu poate nici de cum implica scutirea de care ei beneficiau de a purta armele pentru țară, de a căreia ospitalitate și de ocrotirea legilor căreia ei se folosesc.»

„Faptul că n'ai drepturi politice, nu poate implica și faptul ca să nu servești în armată în țara unde ești stabilit, mai ales când nici-ări n'ai mai făcut serviciul militar.»

«Și că e așa, că lipsa de drepturi politice nu trage după sine cătuși de puțin neîmplinirea sarcinelor militare, avem o dovadă recentă într'una din măsurile luate de actualul guvern francez, care a decis ca toți streini locuitori în Franța să plătească o taxă, taxă cu care ei sunt impuși numai pentru cuvântul că nu face serviciul militar în Franța.

„Avem deci dreptul să încorporăm în armată pe străini și supuși străini stabiliți în țară la noi, cari fac afaceri, trăesc la adăpostul legilor noastre.»

În ceea ce privește înrolarea *supușilor streini* în armata română o asemenea pretențiune este absurdă; după tractatele internaționale în nici un stat regulat din lume nu s'a putut urma una ca aceasta,

1) V. „Resboiul“ de la 22 și 23 August a. c.

și rugăm pe confrății noștri să ne probeze contrariul. Dar în urma desființării la 1 Ianuarie 1888 a protecțiunii ce se acorda până acum de către unele State la o mulțime de locuitori din România de toate naționalitățile, fără ca aceștia să fie cetățeni de fapt ai acelor state, lucrurile se vor schimba, căci după o dispoziție a guvernului, toți aceia care la 1 Ianuarie 1888 nu vor putea proba că într'adevăr sunt cetățeni ai altor state, și vor avea vârsta de la 21—30 ani, vor fi înrolați în armată.

Nu este nici-de-cum drept, ca aceia cari sunt născuți sau definitiv stabiliți în țară, bucurându-se de o potrivă cu toți românii de protecția legilor, să fie scutiți de contribuția sângelui numai pentru cuvântul că nu posedă încă drepturile politice;—însă, după o interpretare a legii, interpretare pe care a făcut-o d. prim-ministru acum un an și jumătate de la înălțimea tribunei Camerii, toți aceștia, de și datorii a servi în armată, ași expune viața de o potrivă cu cei-alți pentru *patrie*, neapartinând acesteia, nu au dreptul d'a înainta până la gradul de ofițer, de oare-ce, după opiniunea d-lui I. C. Brătianu, gradul de ofițer este asimilat cu acela e funcționar al statului, și art. 10 din Constituție neadmitând pe streini în funcțiuni publice, acești oameni nu pot avansa de cât cel mult până la sergent-major.

După noi, această opinie este foarte greșită, de oare-ce militarul și ca sergent și ca ofițer de ori-ce grad depune același jurământ, are aceleași îndatoriri, și în erarchia militară, autoritatea sergentului asupra inferiorilor lui, de și în raport cu gradul său este mai mărginită, dar este de aceeași natură; și prin urmare, dacă tregem o paralelă între funcționari publici în general, în care categorie intră și cel mai mic scriitor și odăiaș plătiți din bani publici cu câte 50—80 lei pe lună, între ofițeri sau sub-ofițeri, de sigur că trebuie să admitem, că și aceștia din urmă sunt un fel de funcționari ai statului.

Admițându-se însă strania teorie a primului nostru ministru, se va crea în armata noastră o stare de lucruri unică în felul ei, și despre care vom vorbi mai la vale mai cu seama din punctul de vedere militar, probând că pe lângă anormalitatea ei, ar putea deveni primejdioasă într'un moment critic.

Guvernul austro-ungar și cel german retrăgând de la 1 Ianuarie 1888 protecția lor tuturilor acelor care s'au bucurat de ea fără ca să fie cetățeni de fapt ai acelor state, d. I. C. Brătianu a ordonat ca *chiar acum*, cu ocazia recensământului pentru recrutare, să fie înscrși toți tineri în vîrstă de la 21—30 ani, cari intră în categoria de mai sus, și prin urmare și aceia cari posedă de mai mulți ani bilete de scutire—pe baza actelor ce le-au prezentat în trecut probând că sunt supuși streini,—spre a fi înrolați în armată. Cari pot fi scopurile acestei dispoziții? Noi nu ne putem închipui de cât trei:

1. A face ca toți tinerii care sunt născuți sau definitiv stabiliți în țară să îplinească și ei această datorie;
2. Ca să se mărească numărul armatei, și al
3. Ca să se mai puie o stavilă imigrațiunii Evreilor și în același timp cei din țară să fie siliți, în urma acestei măsuri, să emigreze, de nu vor voi să facă serviciul militar.

În ceea ce privește punctul d'întăiu, se înțelege că nu e nimic de zis și "ne-am pronunțat deja în această privință. În ceea ce privește punctul al treilea, scopul nu va putea fi atins, căci toți aceia, care dispun de puține mijloace, fie morale, fie materiale, de sigur că până la 1 Ianuarie vor căuta să-și reguleze poziția devenind cetățeni de fapt ai diferitelor state și rămîind ast-fel scutiți de serviciul militar român; pe cînd cei-l'alți, și mai cu seamă cei născuți în țară nu vor avea în cotro și se vor supune recrutației contribuind ast-fei fără îndoială la îndeplinirea scopului al 2-lea și aceasta într'un mod, foarte simțitor, căci credem că numărul lor se poate urca, fără exagerație, la 15—20,00.

Ce are să devie oare armata noastră, conținînd un număr așa de mare de tineri cu o poziție excepțională, —adică aceea d'a servi în armata țării, pe baza legilor militare existente, impunîndu-le toate îndatoririle prevăzute în ele și refuzându-le printr'o simplă interpretare ministerială drepturile ce le acordă acele legi tuturilor militarilor *fără excepțiune*?—căci după cum am mai zis ieri, astăzi nu se mai pomeneste în nici un stat regulat din lume, ca cine-va să fie obligat a servi în șirurile unei armate, dator fiind a-și expune viața pentru patrie, fără să aibă dreptul d'a înainta la gradul de ofițer, pentru motivul că patria nu'l recunoaște de fiu al ei. Chiar în acele state, unde există sau unde, în cazuri eventuale se formează legiuni *streine*, ori-cine face parte din aceste legiuni, are dreptul d'a înainta la ori-că grad.

Dar să ne punem pe un tărîm pur militar :

Calitățile principale ce trebuie să le aibă o armată ce se pretinde bună și bravă sunt : Disciplina și ardoarea pentru nobila ei misiune, de care trebuie să fie mândru fie-care soldat, ca aparținînd unei instituțiuni, menită d'a apăra țara în contra dușmanilor.—Oare ne putem aștepta la o asemenea ardoare și devotament din partea unor oameni cari ar fi siliți să servească în armată în împrejurările de mai sus, fiind excluși de la drepturile și recompensele ce acordă legile respective ori-cărui militar ?

Dar să mergem mai departe și rugăm pe cei de la putere să cugețe puțin, ce s'ar putea întâmpla din cauza acestei stări de lucruri într'un moment critic ? Ce s'ar putea întâmpla, dacă un regiment compus în mare parte din acești militari oropsiți, s'ar afla în fața unui inamic, care s'ar încerca să profite de această situație ? Oare se îndoeste d. Brătianu că zece soldați d'ăștia, mai cu seamă dacă au oare-care inteligență, nu sunt d'ajuns pentru a demoraliza o companie întregă și așa înainte ? Și aci nu e vorbă numai de o-vrei, ci de toate naționalitățile, căci numărul tinerilor streini e destul de mare ; noi vorbim în general, fără a ne gândi de cutare sau cutare naționalitate.

Dar ni se va pune întrebarea, ce e de făcut față cu această clasă de oameni ? Răspunsul e foarte ușor :

Odată ce ei sunt considerați de supuși români, să intre în armată și să se bucure de toate drepturile ce le acordă legile militare. Acel care se cred destoinici a dobândi drepturile politice nu au de cât să se conforme mai curând sau mai târziu, cu dispozițiunile constituțiunei țerei.—Aceasta este soluțiunea cea mai rațională, cea mai logică și cea mai dreaptă ce se poate da cestiunei de care ne ocupăm ; modul însă în care voește să procedeze d. Brătianu, este primejdios și în contrazicere cu legile noastre militare.

Arestări ilegale

Primum de la o persoană o notiță sub titlul de „Arbitrarietăți polițienestî“ cu copriusul următor :

Agenții poliției Capitalei au început iarăși a prinde oameni cinstiți și a i deține în aresturile secțiilor de comisariat. Ast-fel în ziua de 21 August a. c. au fost arestați 18 Evreii meseriași, ridicati în mod ilegal de la domiciliurile lor sub ridiculul pretext că unul din ei ar fi din Botoșani, altul din Iași, etc. etc.

În virtutea cărui drept—se întreabă autorul notiței—își permite cel din urmă agent polițienesc de a aresta oameni în asemenea condițiuni, când lor nu e de imputat nici un fapt delictor?

Zilele acestea poliția din Capitală, a mai arestat mai mulți oameni—Evreii bine înțeleși—lucrători sobri și onești cari lucrau la mai mulți industriași mari din Capitală, cari de sigur nu pot fi numiți oameni fără căpătăi.

Unul din industriași s'a plâns poliției zilele acestea, că lucrătorii sei au fost prinși pe uliță și arestați fără motiv, și a rugat ca să fie eliberați pe garanția sa, căci la din contra stabilimentul său din care și statul trage un folos destul de însemnat, va trebui să se închidă. Un înalt funcționar al ministerului de interne care din întâmplare era față la această plângere a sus numitului, i-ar fi răspuns ast-fel : „De ce nu angajați nemți, italieni sau alții, dacă românii noștri nu sunt apți pentru asemenea lucruri? De lucrători Evrei nu avem trebuință !“

„Resboiul“ dela 23 August scrie în privința această următoarele :

„Poliția Capitalei după îndemnul unor patroni lacomi de bani silește pe lucrători croitori *străini* (citiți *Evrei*, V. L'Etoile Roumaine) să intre să muncească pe prețuri de borminic, amenințându-i că altfel îi expulsează.—Fapta nu e de loc cinstită.

În fine pentru a încheia, reproducem următoarele cuvinte din „Epoca“ de la 25 August a. c. sub titlul „Goana de Ovrei“ :

„Goana ovreilor.—Poliția a început a isgoni din țară o mulțime de ovrei. Așa agenții ei au început a cutreera stradele și cafenelele și unde găsesc un ovrei fără lucru, este dat de vagabond și isgonit din țară. În școale asemenea nu se mai primesc elevi ovrei, cum se primeau până acum.“

CRONICA INTERNĂ

Circulara d-lui ministru de resbel No. 16,577 din 13 August 1887, adresată d-lor prefecti ai județelor din toată țara și ai capitalelor București și Iași :

„În considerația că actualmente primarii din toate comunele urbane și rurale întocmesc tabelele de recensământ pentru tinerii cari urmează a concura la formarea contingentului 1888 și având

în vedere intervenirea făcută de ministerul de externe prin adresa No. 13,085 din 7 August 1887, în sensul de a se pune obligațiuni tuturor primarilor să observe următoarele dispozițiuni în privința înscrierii tinerilor ce s'ar pretinde supuși străini, sunteți cu onoare rugat să bine-voiți a da ordinele d-v. pentru a se executa dispozițiunile ce urmează :

Se vor înscrie pe tabelele de recensământ toți tinerii cu vârsta de la 21 la 30 ani, cari pretind că sunt *supuși străini* și cari nu au mai fost înscriși nici o dată, sau cari au fost scutiți, fie pe simpla presintare de pașapoarte sau matricole, fie în urma declarațiunilor date de dênșii că sunt *fi de supuși străini*.

O dată cu înscrierea lor li se vor lua câte un interogatoriū, conform aci alăturatului model.

La aceste interogatoriū se vor alătura ori-ce acte dovedind protecțiunea străină a tânărului, cum de exemplu: act de naștere, certificat de serviciul militar în patrie, pasport, matricolă, chitanță de plata contribuțiunilor în țară, de origină, etc. etc.

Dacă tânărul va fi absinte, interogatoriul se va lua tatălui său, și dacă tatăl său este mort sau absinte, se va lua mamei un interogatoriū model No. 2, publicat în *Monitorul Oficial* No. 100 din 1886.

În lipsa părinților se va lua patronilor sau ori-cărei persoane, rudă sau cunoscut cu tânărul, un interogatoriū model No. 3 publicat în același *Monitor Oficial*.

Aceste interogatoriū, împreună cu actele depuse, pentru primirea cărora se va libera neapărat recepisă de primire, se vor înainta ministerului de externe spre cercetare.

Cu un cuvânt, d-le prefect, se vor înscrie pe tabelele de recensământ toți tinerii de la 21 la 30 ani ce se pretind supuși străini, ori-ce scuze și ori-ce acte ar presinta ei, pentru ca cu chipul acesta să putem constata est-timp și drepturile multora ce s'au scutit în alți ani pe nedrept de serviciul militar.

Ar fi de dorit ca, pentru accelerarea verificărei actelor presintate de tineri, să nu se aștepte de comisiunile de recensământ terminarea operațiunilor pentru întregul județ, ci îndată ce s'a făcut recensământul unei plăși să se trimită imediat ministerului de externe interogatoriile luate tutulor tinerilor din plasă ce au invocat veri-o protecțiune străină, tot ast-fel se va proceda și în Capitala *București* și orașul *Iasi* unde se va trimită ministerului de externe interogatoriile pe culori și despărțiri fără a se aștepta terminarea operațiunilor pentru întregul oraș.

Copii născuți din părinți Israeliți și mume române *sunt* [român] *săi nu?*—Această cestiune importantă o va rezolva zilele acestea Inalta Curte de Casație.

* * *

Afacerea de la Pomârla. In numărul trecut al *Revistei Israelite* am publicat după *Resboiul* un articol privitor la moartea țaranului Bizuc de la Pomârla. Revenim în numărul de față al *Revistei* asupra acestei cestiuni, reproducând după *Unirea* (de la 21 August a. c.) ziar guvernamental și antisemitic, următoarele:

„*Afacerea Fischer de la Pomârla*, județul Dorohoiu, care a alarmat atât de mult opinia publică zilele din urmă, cum spune *Curierul Român*, pare pornită spre o nouă fază.

„E cu putință, în adevăr, de a se fi dat împrejurărilor o culoare prea exagerată. Informațiuni primite acum în urmă din Dorohoiu ne spun anume, că o serie de noi martori, citați la instrucție pe Sâmbata viitoare, ar fi gata a depune, că acest prilej nu era de loc grav. Tocmai multă siguranță, că moartea locuitorului Bizuc, constatată de ultimele două anchete medicale ca provenită din bătae, *n'ar fi tocmai un rezultat al bătăii suferite de la arendașul Fischer*, de oare-ce nenorocitul, în urma acestei bătăi, *a lucrat neînterupt timp de mai multe zile*, ceea ce dovedește că leziunile primite cu a șasea zi după aceasta în ziua de sf. Ilie, numitul Bizuc, aflându-se la cârciuma comunală și luându-se la ceartă cu locuitorul Spiridon Vierul, acesta l'a maltratât într'un mod atât de crud, în cât abia mai putându-se ținea pe picioare, bietul Bizuc esclamă cu durere: „M'ai ucis tâlharule“, ceea ce s'a și întâmplat în adevăr, căci, a cincea zi după aceasta, nenorocitul și dote obștescul său sfârșit. La aceste scene au fost față o mulțime de oameni, între cari martorii Ioan Drăguș, Gh. Petrache Strible, Costache Dimitrie Dascălu și alți.

„Am înregistrat și această știre, și mai mult ca informatori. Afacerea e însă la instrucție și sperăm că lucrurile nu se vor face mușama“.

* * *

Lipsa de școale. Ceea ce am prevăzut s'a întâmplat cu admișiunea școlărilor în școalele primare. La unele școale s'a admis puținii elevi din nou, dar la unele nu numai că nu s'a putut primi nici unul din nou, dar s'a respins și din cei vechi zice *V. Covurluiului*. Părinții a sute de copii umblă desperați de colo până colo, neștiind ce să facă și cui să se adreseze. Bieții institutori

sunt asediați, dar nu pot face nimic. Strigă sërmanii părinți în toate părțile. Pe timpul nostru, când nu erau școale, și tot am putut învăța carte, și astăzi când se pretinde că avem școale, copiii noștri sunt espuși a rămânea cu totul ignoranți!

Prevenim pe părinți că ori-ce stăruințe pe lângă institutori sunt zadarnice. Ei aũ un ordin ministerial, și trebuie să asculte de el căci altmintrele sunt espuși la toate rigorile autorității superioare școlare. Până acum de și legea nu 'i obliga, totuși primiaũ orı căți copiii puteau, ne-uitându-se la greutățile lor, numai să nu rămână copiii afară din școale, de și lor li se precupețește cu parcimoniozitate câte 20 lei pe lună la fie-care 5 ani. Acum nu mai pot face nimic în fața ordinului ministerial.

Deci părinții n'aũ alt mijloc de cât să se adreseze ministrului instrucțiunei, și să se adreseze energic. Cel puțin dacă plătesc toate dările ce li se impun, dacă se supun la toate obligațiunile, aũ dreptul să pretinză ca măcar să se dea școale copiilor lor. Acum vază cetățenii ce urmăresc guvernantii actuali. Ei, de și din gură strigă alt ce-va, din inimă nu vor luminarea poporului, căci cu un popor luminat nu 'și vor putea lesne juca mendrele. Stă în mâna cetățenilor să facă să fie ascultați.

* * *

Noul cod comercial intră în vigoare de azi 1 Septembrie. Ministerul justiției a adresat o circulară tuturor președinților de tribunale, făcându-le cunoscut în mod oficial punerea în aplicație a legiunei celei noi.

*

Ce-va de haz! Ziarele „Telegraful“, „Revista Politică“, și încă vre-o două, s'au plâns că vin Evreii de peste hotare și se încuibă prin orașele țerei românești. A mai susține astă-zi când suntem atât de asupriți de guvernul român, că mai vin Evreii aci în țară e culmea hazului! Din contră, mai pe fie-care zi Evreii pleacă în alte țeri ca să scape de atâtea asupriri pe cari le îndură zilnic. Cu atâtea legi esclusive în contra Evreilor, nici cei pământeni nu mai pot trăi aci și caută să se ducă aiurea să'și câștige existența, dar să mai vie și alții?

Adevêrul e că campania e începută în contra Evreilor pământeni, căci acum vre-o două săptămâni „Telegraful“ zicea că „trebuie să se împedice cu ori-ce preț așezarea prin sate chiar așa numiților *Evreii pământeni*“, că „arendășii Evreii s'au înmulțit“ și că „trebuie a-i face să se retragă și să se mulțumească a'și întrebuința inteligența numai în oraș.“

A susține că mai vin și alți Evrei aci în țară e a susține un ce ridicol !

* * *

Destăinuiri importante asupra mișcării antisemitice din țară.
Am bănuit încă anul trecut că „Congresul antisemitic“ e o comedie inscenată de onor. guvern; ziarele guvernamentale au tăgăduit aceasta. Acum, oameni buni, citiți ce scrie „Deșteptarea“ al cărui redactor e onorabilul *Polihroniadis*.

Cităm textual :

„*Congresul Antisemit din București*, destinat pentru 23 August, este inscenat de guvern pentru a’și face popularitate, că este contra jidanilor, în vederea alegerilor viitoare. — Ne pare rău că d. Eduard Gherghel, care e și senator guvernamental, nu înțelege că toată lumea a mirosit această manoperă.

„Mai bine d-sa s’ar desface de tovărășie cu jidanul de la via, d-sale din Cotnari, de cât să provoace congrese antisemite.

„Datoria guvernului ar fi ca prin măsuri administrative (?) să ne scape de jidani, iar nu să însceneze manopere electorale sub conducerea d-lui senator Gherghel, pe care îl blestemă toți românii din Dorohoiu ca complicele unei administrații ca aceia în capul căreia se află celebrul d. Cortazzi.

„Partizanii *Deșteptării* nu vor lua parte la acest congres.

„Acesta e răspunsul ce dăm tuturor acelor cari ne întrebă despre congresul de la 23 August.“

Scurt și limpede. Afirmățiunea că guvernul e instigatorul principal, nu poate fi cătuși de puțin pusă la îndoială întru cât timp toată lumea știe prea bine că *Polihroniadis* e bine inițiat în tot ce privește congresul antisemit.

Așa dar acum știm și mai bine, că nu avem a face cu Moroiu, Gherghel, Gorovei și *Polihroniadis*, ci ne aflăm față în față cu guvernul, care încuragiază și înlesnește turburările în contra Evreilor din țară.

Din parte-ne, felicităm pe d. *Polihroniadis* că a spus adevărul fără șovăire. Îi dorim aceasta și pentru viitor...

* * *

Societatea anti-israelită română.—Membrii societății anti-israelite adunați în sala Ateneului Român, au luat următoarele rezoluțiuni.

1. Să se ceară guvernului, a nu mai permite Evreilor a face comerț sau industrie.

2. Să nu se mai arendeze moșiile nici ale Statului nici ale particularilor Evreilor ; și pentru aceasta guvernul să intervieve printr'o lege.

3. Să nu se mai permită nici unui jidan a se căsători până nu va avea vârsta cel puțin 25 ani.

Nu cunoaștem și decisiunile ce s'au luat adoua-seară ; ședința a fost iarăși secretă, nu putem avea informațiuni mai precise. D. Polichroniade și partizani ce-i are împrejurul ziarului seu *Deșteptarea*, nu au luat parte la ședințele ce s'au ținut la Ate-neu. Dânsii spun că nu pot să urmeze pe d. *Gherghel* care la via sa de la Cotnari ține un ovrei ce jefuește pe sătenii. De asemenea nici d. Moroiu cu partizanii sei Goroveiu etc. nu iau parte.

* * *

Moartă din cauza unei măsele. Vorbindu-se mult de cazul ce a provocat moartea femeii israelitului *Abram Herman* din *Roman*, am căutat a culege informațiuni, — zice *Romanu* — și iată ce am putut afla :

Femeia în chestiune suferind durere de măsele chemă pe un bărbier Neculai Bucatariu spre a-i scoate măseaua stricată, dar care operațiune nu 'i-a reușit, ca unul ce nu era special în arta dentică, a atacat un dinte sănătos rupându'l, din care s'a produs o inflamațiune a cării materie, introducându-se în corpul femeii, a atacat plămânii din care causă a și urmat moartea.

Casul dacă s'ar adeveri este de gravitate mare, și ar trebui ca onor. Consiliu sanitar să se ocupe de această chestiune, statuând ca cel puțin în viitor niște simpli bărbieri ne-autorizați să nu întreprindă ast-fel de operațiuni, cari pun viața oamenilor în pericol.

* * *

Societatea „Or-Chadoș“ din Botoșani, fondată la 14 Mai 1876, al cărei scop este : „ a înlesni învățământul filor din membri fără mijloace ; a ajuta cu mijloace materiale pe membrii scăpătați : a procura medici și medicamente membrilor bolnavi cât și familiilor ; a ajuta pe vădulele și copii minori ai membrilor încetați din viață, și al cărei președinte actual este d. *Mauriciu Abramovitz*, a numit pe d. *Dr. M. Beck* de membru onorific al ei, și 'i-a trimes în zilele din urmă o diplomă foarte frumos lucrată, cât și statutele societății ; în realitate *Or-Chadoș* nu se ocupă numai de binele membrilor, ci 'și întinde activitatea sa asupra întregii comunități, și merită cu drept cuvânt renumele de care ea se bucură în tot orașul.

* * *

Numărul de față al „*Revistei Israelite*“ aduce ca supliment : *Calendar pe anul 5648* pentru toți abonații noștri din capitală, provincie și străinătate.

* * *

Anti-semiți — La 23 August pe la ora 3 p. m. a avut loc în localul Ateneului Român adunarea membrilor Anti-Israeliți.

O mulțime de membri au luat parte la această adunare. Ședința a fost secretă. Nimenea nu a putut străbate în sală, ne fiind membru.

După terminarea acestei ședințe mai mulți indivizi au tăbărit asupra unor Evrei prin grădina Cismegiuului și îi au bătut cumplit.

La 24 August o mare panică intrase în Evrei căci nu se știa ce măsuri au luat membri alianței anti-israelite. Se mai spune că Joi sau Duminica viitoare se va ține o nouă ședință, în care se va vorbi despre crimele și (!) bătăile (!) săvârșite în Moldova acum în urmă de arendași evrei. (Epoca 25 August).

* * *

D. C. M. Moroiu într'o corespondență adresată *Resboiului* de la 23 August a. c. face între altele și următoarea întrebare :

„D-sa (d. Ed. Gherghel) ca inrudit cu Mendel Greceanu, *Papier handlung* din Viena, român jidanizat poate după art. 27 din statutele franceze (! ?) și 36 din cele române, aliniatul d, să fie membru în societatea (antisemitică română) ?

„Să respundă — zice d. C. Moroiu — d. Gherghel când are să dea jos masca !“

* * *

Din Craiova am mai primit o scrisoare privitoare la starea elevilor israeliți, prin care se confirmă cele publicate de noi în numărul trecut al *Revistei Israelite*.

* * *

Emigrarea Israeliților, Din Iași aș emigrat d-na Beila Marcu cu sora sa Sura Perletz, văduva cu șase copii : Fany (12 ani), Moise (de 9 a.), Maria (de 7 a.), Roza, Manășe și Michel Perletz.

Ei 'și-aș anunțat plecarea cu opt zile înainte la prefectura poliției din Iași.

* * *

D. B. Franchetti, bătrânul impresario de teatru, s'a reîntors

în Capitală venind de la Milan, unde a angajat o trupă de operă pentru viitoarea stagiune.

Resboiul de la 19 August ^{* * *} vorbind de neadmiterea multor elevi la școalele primare întreabă pe minister ce se vor face sutele de copii rămași pe din afară? Cum se joacă atît de ușor cu viitorul atîtor mici ființe?

Ajutoare pentru Botoșăneni. ^{* * *} Zilele aceste am mai primit de la d. Dr. A. Loewy din Londra 1 liră st. și 18 shilingi, strănse de d. M. Berlin din New-Port (Monmouth, Englitera)

Din Târgu-Jiu am primit prin d. Ch. Lazarovici ^{* * *} 67 l. n. pentru incendiائی din Botoșani de la următoarele persoane:

M. Sanano 5 fr. M. Nachmansohn 5 fr. Z. Schragger 2 fr. Rudolf Rubin 5 fr. Filip Schragger 10 fr. Osias Fischheim 10 fr. Matias Marcus 20 fr. B. Spindler 10 fr. Bani i-am expediat comitetului din Botoșani.

BCU Cluj / Central ^{* * *} University Library Cluj

Abonații noștri din provincie cari nu și-au achitat încă abonamentul, din trecut și cei pentru semestrul August—Februarie sunt rugați să bine-voiască a ne trimete plata abonamentului pentru *Revista Israelită*.

Ar trebui credem mai mult interes pentru unica *Revistă* din țară din partea abonaților noștri.

Persoanele cari doresc să nu le suspendăm trimțterea *Revistei* să trimeată cât mai neîntârziat sumele ce datoresc prin mandat postal pe adresa: I. Sterianu, str. Mihai Vodă No. 7, București.

Noi nu avem nici un încasator în provinciі afară de cei publicați prin *Revistă*, și așteptăm totul de la buna-voința abonaților noștri.

Speram că coreligionari noștri vor ține seamă de aceste cuvinte.

In Piatra s'au împărțit ^{* * *} până acum prin prefectura aceluі oraș vre-o 27,000 l. n. pentru incendiائی de acum vre-o două luni. Această sumă s'a împărțit la toți cari au fost atinși de incendiu fără osebire de naționalitate.

In Iași vine din când în ^{* * *} când afacerea cărnei pe tapet. Acum de curând s'au împărțit între Evreii de acolo foi volante destul

de violente la adresa casapilor și tăetorilor. Ar trebui ca să se liniștească o dată lucrurile.

* * *

Bănturile spirtoase. D. dr. Sergiū, director general al serviciului sanitar, a adresat tutulor medicilor de județe o circulară prin care le cere să 'i trimită probe din toate felurile de vinuri și alcooluri aflate în comerț pentru a fi supuse unei analize chimice serioase.

D. dr. Sergiū este hotărit a lua măsurile cele mai energice și severe contra acelor care falsifică vinul, punând ast-fel în pericol sănătatea și chiar viața consumătorilor.

* * *

Necrologie. Acum de curând au încetat din viață d. Elias Corner, fost membru activ al societății „Zion“ din Pitești, și d. R. S. Penchas din Craiova.

Fie-le țărâna ușoară !

* * *

„Galatzer Israelit“ este numele unui ziar ce a început să apară zilele acestea. I urăm succes.

* * *

Iluminatul orașului *Focșani* s'a adjudecat definitiv asupra d-lui B. L. Margulies cu prețul de 47 l. 45 b. de lampă anual, său cu 3 l. 42 b. de lampă mai jos de cum s'a ținut până acum de fostul lor antreprenor.

* * *

O întimpinare. D. H. Goldstein s'a prezentat la redacțiunea *Revistei* noastre, arătându-ne contractul de asociațiune între d-sa și d. Elias și ne-a rugat să facem oare-cari rectificări la notița publicată în numărul trecut al „Revistei Israelite“. În adevăr a esistat o asociațiune în participațiune, după care d. Goldstein primea 60% profit și d. I. Elias 40%, amii asociați având aceleași roluri; ear asociațiunea s'a desfăcut de d-sa. Cu aceste cuvinte închidem ori-ce discuțiune asupra acestei asociații.

* * *

O nouă fabrică în Iași. Pe șoseaua „Moara de foc“ s'a instalat o nouă fabrică de *spodium*, săpun și lumânări, și care funcționează deja de mai mult timp. După cât aflăm ea este a d-lor *Bauberger & Comp.* În calitatea producțiunilor, fabrica poate rivaliza cu cele din streinatate; căci ea produce o cantitate destul de însemnată. Cât privește compozițiunea chimică a acestor

materii, d. Konya, a făcut o analiză chimică și a găsit că conțin toate substanțele trebuitoare pentru a fi de o eselență calitate.

* * *

Ședințele ce s'au ținut la Ateneu de către alianța Anti israelită s'au cunoscut că sunt patronate de poliție. La 13 Aug. mai mulți comisari intrase în sală fără a fi membrii și cădeau de acord cu mare entuziasm la tot ce ș'a propus. Afară, la porțile Cișmegiului erau peste 50 gvardiști îmbrăcați civil—zice *Epoca* de la 25 Aug. a. c.

* * *

Aflăm că d. Iosef Weissberg, student, și d. Iosef Froimovici, au făcut achizițiunii de membrii la societatea spitalului „Caritas“ în număr de aproape două sute. Aceștia s'au oferit a da obolul lor spitalului „Caritas“ în diferite sume lunare.

* * *

Din cauza lipsei de spațiu am amânat pentru numărul viitor scrisoarea din partea d-lui S. Alatri din Roma, lista persoanelor cari au oferit obiecte pentru Botoșăneni, urmarea la Istoria misiunii în România de B. F. Peixotto, și alte articole și notițe importante.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cearța între antisemiți

D. C. M. Moroiu publică în «Resboiul» de la 26 August a. c., următoarea scrisoare privitoare la d. Eduard Gherghel. Daclaram dinainte, că noi credem toate cele susținute de d. Moroiu în contra d-lui Gherghel, căci d-sa ca *militar* nu poate să mințā. Acum așteptăm ce va zice d. Eduard Gherghel asupra d-lui C. M. Moroiu, îl vom crede și pe d-sa, căci d. Gherghel ca senator, de asemenea nu va minți. Până atunci iată ce zice d. Moroiu :

Uzând și de astă dată de bine-voitoarea ospitalitate ce *Resboiul* tot-d'auna a acordat celor ce au venit a demasca relele, vă rog a insera cele ce urmează ca răspuns la manifestul publicat de d. E. Gherghel, dezertor șters din societatea noastră antisemitică, în ziarul d-sale de la 20 August în *Arhiva anti-israelită*.

Toată lumea știe că de la Congresul din anul trecut era o desbinare între antisemiți, provocată de d. Ed. Gherghel, și eu unul mai mult de cât toți doream să punem un capăt neînțelegerilor, declarând de multe ori în scris atât d-lui Ed. Gherghel cât și d-lui

D. C. Butculescu, că de mē cred un obstacol la progresul societatei, de și eū am fundat'o, sunt gata a mē retrage nu numai din presidenție, dar chiar și din societate.

Lucrurile staū ast-fel, când prin luna Iulie, am vėzut un alt manifest al d-lui Ed. Gherghel, anunțând o intrunire pentru 23 August c., dar la care intrunire cerea prezentatorilor o *teșcherea* subscrisă de d-rul Brăiloff, dezertor șters tot ca și d. Gherghel și improvizat secretar de d-lui.

Procedarea aceasta contrarie dispoziției art. 68 din ediția română și 70 din cea franceză (?) a statutelor, care recunosc în orice antisemit un frate, a produs o indignare între membrii noștri care m'au rugat a lua înțelegere cu d. Gherghel, propiindu i ca zi de intrunire comună cea de 13 și 14 Septembrie, când lumea este întoarsă de la băi și voiage.

Am umblat a regula afacerea cu d-nu Gherghel, spre a face fuzionarea grupurilor și la 26 Iulie, când d-sa a fost și a dejunat cu mine la Frascati, a promis că va da răspunsul în scris.

În ziua de 9 August c. când aveam o intrunire pe la ora 3, s'a prezentat un membru care m'a întrebat dacă știu că d. Ed. Gherghel este unchiul lui Emil Greceanu din Viena, care în anul 1884, a trecut la judaism, luând numele de Mendel Greceanu și dacă este ast-fel cum, contrariu art. 38 al. *d* român, și 36 al. *d* francez, (?) d. Ed. Gherghel este tolerat în societate. Am răspuns că știu că un român s'a făcut jidan, dar nu știu de este saū nu nepot al d lui Gherghel. Am rugat pe d. C. a nu vorbi nimănut și a evita scandalul, promițându-i că vom cerceta și vom regula, și ast-fel am făcut a cădea intrunirea spre a evita noi neînțelegeri; aceasta numai în dorința unirei ce voiam a face.

Aflând că d. Gherghel este la Mehadia, 'i-am scris arătându-i că ar fi bine să adere la amănare ca să împăcăm pe toți.

A doua-zi, în urma întrevederii ce am avut la café Mercur cu d. C. G., un nepot al d-lui Gherghel, întrebându-l dacă crede că poate face parte din alianța noastră după art. 30 și 37, care sună ast fel: «Nu pot face parte din alianța anti-israelită: Ori-ce creștin unit cu una saū mai multe familii jidovești». Tot de odata 'i am reamintit de amănare.

Scrisoarea fu trimisă cu recepisa postală No. 6388, ca să nu poată invoca d. Gherghel pretext că nu a primit'o, după cum are obiceiū. La acea scrisoare d. Gherghel îmi răspunde că a citit art. 37 și nu înțelege ce vreau să spuiū, *a fară dacă nu iaū de bine basmele ji-*

dovești. Iar în privința amănării îmi scria că d-lui vine peste câteva zile când voiți avea rezultatul. Tot în aceea zi, pe seara, primesc o altă scrisoare de la d-lui, datată din 13 August din *Herculesbad* prin care mi se trimite formula de anunț ce am publicat-o și în *Resboiul* și pe care am semnat-o și eu sub d. Gherghel, fără a bănuî, în dorința mea de împăcaciune, că aci ar fi o mistificare.

La 18 viind d. Gherghel în București, m'am dus să'l ved la hotelul Metropol unde este în gazdă, și l'am găsit cu d. C. G., am fost și la 19. D. Gherghel avea pe masă anunțul publicat de mine; 'mi a arătat *zestrea* d-lui un geamantan plin cu jurnale spuindu-mi că nimeni în lume n'a făcut contra jidanilor cât a făcut d-sa, și ca probă păstrează jurnalele. L'am lăsat să spună, dar 'i-am zis că nu este bine să vie a'și justifica tot-d'auna conduita cu câte un *alibi*, spuindu-i chiar că eu nu am putut face ca d-lui, de oare-ce am fost militar și nu aveam libertate de acțiune. În zilele de 18 și 19 d. Gherghel a vorbit de altele, dar de a contesta scrisoarea nu. La 20 mergând la d-lui, m'a întrebat că mi-a plăcut ce a pățit Gorovei??

Apoi răsând 'mi-a spus că scrisoarea din care am publicat eu anunțul nu este a d-lui, ci că e o mistificare și că d-lui, mă va desminți. Am rămas surprins în fața acestei declarații, și plecând acasă am luat scrisoarea, și comparând-o cu altele de la d. Gherghel, am observat că cam diferă scrisu. Inșă fiind-că în privința celor la care se referea scrisoarea, nu aveam cunoștința de cât eu și d-lui, bănuiesc că în cazul de a nu fi scrisă de d-sa schimbat; trebuie să fie scrisă de alt-cineva d'ai d-lui la Mehadia după dictarea d-lui. Căci o declar *sus* și *tare* că în privința aceasta numai eu și d. Gherghel eram în curentul afaceri, și eu nefiind la Mehadia, nici având rude sau amici acolo, cred că d-lui a voit o mistificare spre a face să cadă întrunirea.

Constat încă că d. Gherghel a voit să mă discreteze înaintea concetățenilor mei, cum a căutat a mă discredita față de d-ni de Biez, Policroniadi, Butculescu, Gorovei, etc., pe cari pe de altă parte îi inegrea asemenea față de mine, cum pot proba chiar cu scrisorile d-lui olografe.

Mai arăt că d. Gherghel 'mi-a declarat că, de voiți scrie ceva relativ la legătura dintre d-sa cu *Mendel Greceanu*, nu mi se va întâmpla bine, ci mai bine să mă retrag din societate și d-lui ca senator cu influență căruia chiar M. S. Regele 'i-a pus pe piept *Coroana Românică*, poate să îmi facă mult bine. La din contra 'mi va face mult rău!

Din cele ce s'au petrecut între noi, constat acum că am fost o victimă a încrederii mele în onorabilitatea d-lui Gherghel. Dar pentru că d-lui a ridicat mânuşa, a voit *Cavga* ei bine accept *Cavgaoa*. Dacă d. Gorovei 'l-a ridicat un coif al măscii, eu voi ridica-o toată.

M. C. Moroiu.

CRONICA EXTERNA

AMERICA

(Corespondență originală a *Revistei Israelite*).

New-York, 7 August *). Adunarea generală a societății pentru ajutorarea incendiarilor din *Botoșani*, avu loc la 25 Iulie a. c. D. *A. Ellinger*, redactor la ziarul „*Hebrew Standard*“ a deschis ședința printr'o cuvântare prin care apela mai ales la Israeliti-români ca să desfășure o activitate în folosul coreligionarilor lor din România; cei-lalți de alte naționalități văzându-i sărguitori în acest act de filantropie, i va urma și i va da ajutor. După d-sa au vorbit d-nii *Ferdinand Lewy*, și *B. F. Peixotto*, care a sosit mai târziu. D. Peixotto, a arătat și de astă dată ca în atâtea alte dați că se interesează de soarta Israelitilor-români.

În mâinele casierului se află deja o sumă care trece peste **2000 dolari**. Îndată ce se vor aduna și alte sume, se vor espedia la locul destinațiunei.

Un Israelit-român.

RUSIA

St. Petersburg. Ministrul de instrucțiune publică a hotărit ca să ni se mai primească în școalele medii rusești copii de Israeliti mai mulți de trei la sută din întreaga populație a școalelor din St. Petersburg, și de cinci la sută pentru restul țerei.

ȘTIINȚA, LITERATURA ȘI BIBLIOGRAFIE

BINE-FACEREA ISRAELITA LA PARIS

de

Maxime Du Camp.

D. *Maxime Du Camp*, membru al Academiei franceze, — publică un studiu intitulat „*La Bienfaisance Israélite à Paris*” în *«Revue des Deux Mondes»* de la 15 August a. c. Această lucrare pu-

*) Această corespondență a fost întârziată cu publicarea ei, de oare ce ne a sosit tocmai în ziua aparițiunei „*Revistei*“ numărului trecut. Ne facem o datorie de a extrage acumă câte ceva dintrânsa, cu toate că a trecut atâta timp.

blicată ca prim articol în importanța revistă a celor două lumi, merită a fi citită cu interes de ori-cine. Cu numărul de față începem a traduce acest studiu în «Revista Israelita», atrăgând asupra-i, cu tot dinadinsul, atențiunea cetitorilor noștri:

I. COMUNITATEA

Acum un veac Israelitii îngaduți în Paris nu covârșeau peste numărul de opt sute, și erau supuși discrețiunei locotenentului general al poliției care îi supraveghia d'aproape și îi ținea într'o atâr-nare aproape absolută. Urșita lor nu avea nimica de invidiat și oare-cari profesioni le erau interzise; un edict regal de la 14 August 1774 îi esclusea dela «corpuriile de artă și meserie,» un altul de la 25 Iulie 1775 îi opria de a exercita comerțul cu postavuri și cu marunțisuri în care dênșii se pricepeau atât de bine. În tot guvernământul, părea a se ridica în contra lor vechia și legendară calomnie pe care o infiltrase sectele eșite din iudaism. Închiși în cercul lor, purarea banuiți, despretuți, despuiați, învinovați că sugruma micii copilași, obiectul povestirilor femeelor bătrâne, spaima doicelor, supuși la amare critici și la toate batjocurile, ei trăiau umiliți, îngroziiți, în obscuritate, și reduși a'si căștiga hrana zlinică prin profesii pe cari nimeni nu voia să le exercite. Dacă vre-unul dintr'ansii ajungea la o condițiune tolerabilă și chiar la o situațiune înaltă — Samuel Bernard? — este ca acesta reușise a disimula origina. Esistența Evreilor era nesigură, dacă nu asupra; legea nu le recunostea nici-în drept, societatea nu le rezerva nici o siguranță, justitia nu le acorda nici-un ajutor; ei erau, precum am mai văzut încă în oare-cari orașe din Orient, înlăturați ca ciumații. Ei ofereau esemplul cel mai crud de nedreptatea cea mai strigătoare, care a impresionat adinc omenirea, și pe care veacurile orbite a transmis-o din an în an ca o tradiție sfântă. Esistă oare în menirea speculațiunilor religioase de a scoate la iveala 'upte și urfar 'de mila? Biblia scaldă în sânge credințele pe cari le onoră și cari s'au sfâșiat între dânsele, fiind că ele nu interpretă același text în acelaș chip, și nu adora pe acelaș D-zeu în acelaș mod.

(Va urma).

R. PERL

LEGATORIA DE CARTI

10, STRADA BISERICA ENEI, 10.

BUCURESCI

Esecută orî-ce lucrări de Legătoria, Papeteria, Galanteria și Cartonage, asemenea efectuează registre de Comptabilitate, Cărți de Bibliotecă, Paspaturi și Rame pentru Cadre de orî-ee mărimi cu cele mai moderate prețuri.

TIPOGRAFIA MINERVA

ASCHER & NAMIANU

CALEA RAHOVEI No. 36, BUCURESCI

Efectueaza orî-ce lucrări în bransa de Tipografie. Prompt, elegant, și cu prețuri moderate.

D. IOSEF CAUFMAN

librar în Peatra N. este autorizat pentru încasarea abonamentelo din Moldova.

A V I S

Mandatele de banî pentru «*Revista Israelită*» rugăm a se trimete pe adresa: *I. Sterianu*, str. Mihaî Vodă No. 7 București.

Correspondențe privitoare la redacțiunea ziarului să se adreseze tot pe adresa de mai înainte.

I. ELIAS licențiat în drept dă consultațiuni asupra orî-ce fe de procese civile, comerciale și penale, și se însărcinează cu esecutarea așacerilor de natura acestora.

Adresa provizorie: Tip. Ascher et. Klein, Strada Gabroveni.

INSTIINȚARE

Comitetul templului coral, ritul occidental din Capitală are onoarea a preveni pe Domnii și Doamnele cari doresc a închiria jețuri în Templul Coral pentru sărbătorile anului corent 1887 ca să vină a'și alege jețuri și a achita tacsă hotărâtă la cancelaria Templului, care va fi deschisă în zilele de Duminică 30 August, Marti, Mercuri, Joi 1, 2, 3, Septembrie orele 4-6 și Duminică 6 Septembrie la orele 2-5 p. m.

Se mai pune în vedere tutulor că în zilelele de sărbători nu se va putea ocupa nici un jeț fără a presenta biletul respectiv.

Comitetul.

Bucuresc 10 August 1887.

ȘCOALA ISRAELITA-ROMÂNĂ DIN BRAILA

CONCURS

BCU Cluj / Central University Library Cluj

La școala Israelită-Română de băeți din Brăila este vacant postul unui institutor de limba Ebraică pentru clasele I și a II-a primară. Condițiunile de admitere sunt următoare :

a) Concurrentul trebuie să cunoască pe lângă Ebraică și limba Germană și Română;

b) Să fi fost deja institutor și trebuie să presinte certificatele de studii, și de la școala unde a funcționat deja.

c) Se cere ca anticidentele și o purtare ireproșabilă să fie dovedite prin acte.

d) Concurrentul trebuie să fie perfect în arta de a preda materia cerută de programa școlăi.

Salariu lunar este de la 160-170 l. n. pe lună.

Vor fi preferiți acei cari pe lângă însușirile de mai sus vor ști să predea și caligrafia.

Ofertele se vor adresa subsemnatului până la 15 August st. v. cel mult.

Președinte : Mayer Wechsler, Secretar : Ios. M. Brociner.